

og forbre af deres Repræsentant. Den ærede sidste Taler vil ogsaa erkjende, at jeg under nærværende Forhandling har lagt megen Vægt paa dette Punkt, saa at jeg selv i underordnede Spørgsmaal, hvor der var Tale om, at Kjøbstadborgere skulde vælge Kjøbstadborgere og Landboere Landboere, har holdt paa — og deri har jeg funden Tilslutning hos hele Udvalget — at Afstillelsen skulde finde Sted med Hensyn til Bælgerne, men at disse derimod i Valgkredsene skulde kunne vælge de Mænd, som de helst vilde have, saa at altsaa Kjøbstadborgere kunde vælge Landboere og Landboere Kjøbstadborgere; dette er som sagt en Anvendelse af den samme Grundtanke. Hvad Spørgsmaalet om de Garantier, der skulde gives, angaaer, da skal jeg ikke i dette Dieblis indlade mig paa at drøfte, hvorvidt der bør være en Afstillelse af Hensyn til de forskellige Interesser, og om disse have en særlig Besøielse med Hensyn til Bælgerne, thi derom ere jo Alle enige, og først og fremmest dem, der have stillet det Forslag, som nu foreligger under Nr. 3. Men saa er det ogsaa rigtigt, at denne Garanti gives dem — hvad enten det nu steer i stort eller ringe Maal — men den gives dem kun derved, at man overlader til Bælgerne selv at finde dem, som efter deres Mening ere de rette Talsmænd for deres Anskuelse og Interesser. Jeg skal imidlertid ikke videre forfølge denne Tankegang, men blot endnu gjøre opmærksom paa, at selv om man knytter Valgbarheden til Besiddelsen, det vil efter vor Definition sige til de høiest Besatte, saa vil man ikke derved give disse nogen Garanti, thi ogsaa blandt dem ville alle mulige Anskuelse gjøre sig gjældende; det skulde dog være høist syndeligt, om man ikke i deres Kreds skulde finde Personer, som netop vilde være ypperligt stikede til at repræsentere de modsatte Anskuelse af dem, som i deres Kreds vare de fremherskende. Hvis dette ikke var Tilfældet, saa vilde det — for ret at vise, hvor vidt dette System kunde føre — kunne komme dertil, at Bælgerne havde Interesse i, blandt den enge Kreds, hvortil Bælgerne vare indskrænkede, ikke at vælge de Dygtigste, men de mindst Dygtige for at faae de Mænd, som med mindst Kraft vilde repræsentere Anskuelse, som ikke vare Bælgernes. Det er en gammel

og forsaavidt begrundet Mening, at hvis man har særlige Interesser, særlige Anskuelse og særlige Repræsentanter for disse Anskuelse, saa skal man søge disse Interesser fyldestgjorte ved Valgretsbetingelser og ikke ved Valgbarhedsbetingelser, og det tilstaaer jeg, uagtet jeg med det Samme maa bekjende, at efter min Mening er den Ordning, som ved Grundloven er indført med Hensyn til Landstingsvalgene, ikke helbig; det er det eneste Punkt i vor Grundlov, som jeg ikke billiger, og min Stilling dertil har ogsaa været heelt anderledes end til de Punkter i Grundloven, hvori jeg har havt Andeel. Idet jeg nu gjentager, at Spørgsmaalet om, hvorledes Regjeringen vil stille sig til denne Lov, efter min Mening bør være forbeholdt til den Tid, da det faaer praktisk Betydning, og der kan være Tale om, hvorvidt denne Lov skal udkomme eller ikke — thi det er givet, at den ikke i denne Session kan føres igjennem — saa har jeg dog ikke villet tilbageholde min personlige Mening, at vil man have særlig Betryggelse for særlige Interesser, hvorom jo Alle ere enige, saa bør den søges gjennem Valgrets- og ikke gjennem Valgbarhedsbetingelser. Forøvrigt har jeg, ved yderligere at tænke over Sagen og efter alle de Erfaringer, som Debatten om denne har givet mig, paa det Yderste funden mig bestyrket i min Anskuelse om det praktisk Nigtige, Sunde og Naturlige i den Tanke, som ligger til Grund for det oprindelige Lovudkast. Det gjælder ikke her om at skabe et Amtsraad, thi vi have allerede et Amtsraad, og det er desværre det eneste Udbytte af alle de langsommelige Forhandlinger om kommunale Anliggender, saavel med Hensyn til Kjøbstad- som Landkommuner, at Valgloven dertil er færdig. Det forekommer mig derfor naturligt at sige: Her staves ikke noget Nyt, men Institutionen tages, som den er. Der er ikke Tale om at give denne Institution en ny Virkekreds, men kun en større Myndighed, som den faktisk har været stærkt paa Vei til at naae, saavel ved den indre Udvikling som ved den gode Baretagelse af de Sager, der have været den overdragne, og ikke mindst ved den Liberalitet, som Regjeringen og — det være mig tilladt at sige det — særligt alle de succesfulde Indenrigsministre have